

ትምህርት 33

የትምህርት ክፍል፡ - ዘጸአት 20፡ 1-17

አጠቃላይ ርእስ፡ - አሥርቱ ትእዛዛት።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡ -

ሀ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት ለእስራኤል ሕዝብ ሰጠ፤
(20፡ 1፥ 2)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ለ. የመጀመሪያው ትእዛዝ (20፡ 3)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሐ. ሁለተኛው ትእዛዝ (20፡ 4-6)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ (20፡ 7)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሠ. አራተኛው ትእዛዝ (20:8-11)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ረ. አምስተኛው ትእዛዝ (20:12)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሰ. ስድስተኛው ትእዛዝ (20:8-13)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሸ. ሰባተኛው ትእዛዝ (20:24)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ቀ. ስምንተኛ ትእዛዝ (20:15)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

በ. ዘጠነኛው ትእዛዝ (20:16)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። እራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ተ. አሥረኛው ትእዛዝ (20:17)።

. እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ቸ. ማጠቃለያ

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

የትምህርት 32 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ።

ሀ. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት ለእስራኤል ሕዝብ ሰጠ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል

መጽሐፈ ወደ ተራራው ሥር ከተመለሰ በኋላ እግዚአብሔር ከተራራው ላይ ሆኖ ለእስራኤላውያን ተናገረ፤ ዘጸአት 20፡ 1፥ 2 አንብብ።

ተራራው እየተናወጠ ነበር። ነጐድጓድና የመብረቅ ብርሃን እንዲሁም ጢስ አሁንም ነበር። ሕዝቡ ስለፈሩ ከተራራው ርቀው ይገኙ ነበር። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር ተናገረ፤ አሥርቱን ትእዛዛትም ሰጣቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

ከእነዚህ ትእዛዛት አንዱን እንኳ መጣስ ከእግዚአብሔር ተለይቶ ወደ ዘላለማዊ ቅጣት መሄድ ነው። ይህ የቅጣት ስፍራ ለሰይጣንና እርሱን ተከትለው በእግዚአብሔር ላይ ላመፁ መላእክት እግዚአብሔር ያዘጋጀው ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር ትእዛዛቱን ለእስራኤል በሚሰጥበት ጊዜ እንኳ ሁልጊዜ ትእዛዛቱን ሁሉ በፍጹምነት ሊታዘዙት እንደማይችሉ ያውቅ

ነበር። ታዲያ እግዚአብሔር ትእዛዛቱን ሊከተሉ እንደማይችሉ እያወቀ ለእስራኤላውያን ለምን ሰጣቸው? ይህን ያደረገው እስራኤላውያን እግዚአብሔርን በፍጹምነት ሊታዘዙት እንደማይችሉና በራሳቸው ጥረት በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ሊያገኙ እንደማይችሉ ለማስገንዘብ ነበር።

ደግሞም እግዚአብሔር ሕጉን ለእስራኤላውያን የሰጠው እግዚአብሔርን ደስ ሊያሰኙት እንደማይችሉ ለማሳየት ብቻ አልነበረም። ሰዎች ሁሉ ምን ያህል ኃጢአተኛ እንደሆኑ እንዲረዱና ማንም ሰው በሚያደርገው ነገር በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ሊያገኝ እንደማይችል ለማስገንዘብ ነው። እግዚአብሔር ሕጉን የሰጠው ሰዎች ሁሉ ከዘላለም ቅጣት ለመዳን በእርሱ ምሕረት ላይ መደገፍ እንደሚገባቸው ለማሳወቅ ነው።

የእግዚአብሔር ትእዛዛት እንደ መስታወት ናቸው። ወደ መስታወት እስካልቀረብን ድረስ ቆሻሻ ፊታችንን ለማየት እንደማንችል ሁሉ ሕግ እስካላሳየን ድረስ ቆሻሻ ልባችንን ለማየት አንችልም።

የእግዚአብሔር ሕግ እንደ ራጅ ማንሻ መሣሪያ ነው። በውስጣችን ምን ዓይነት እንደሆነን ያሳየናል። ይህም ማለት እግዚአብሔር እንዴት እንደሚያየን ማለት ነው።

መምህር ሆይ፡- ያዕቆብ 1:22-25 ተመልከት።

ነገር ግን የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ሁሉ ለመጠበቅ ካልቻልን ምን ይሆናል? የቻልነውን ያህል ካደረግንና የጥረታችንን ያህል ከደከምን እግዚአብሔር ይቀበለናል? አይቀበለንም። እግዚአብሔር ያለው ትእዛዛቱን በሙሉ በፍጹምነት ሁልጊዜ ልንፈጽማቸው እንደሚገባ ነው። አንዳንዶቹን ትእዛዛት ብቻ በፍጹምነት መፈጸም አይበቃም። እግዚአብሔር፤ ሰው አብዛኛውን ትእዛዛቱን ቢጠበቅና አንዱን እንኳ ቢያፈርስ ሁሉንም እንዳፈረሰ ይቆጥረዋል። ያ ሰው ኃጢአተኛ ስለሆነ ከእግዚአብሔር ቅጣቱን ይቀበላል።

እግዚአብሔር አንድን ሰው ኃጢአተኛ ብሎ ይቀጣው ዘንድ ከትእዛዛቱ አንዱን ብቻ ለአንድ ቀን እንኳ መተላለፍ በቂው ነው። አዳምና ሔዋን ከእግዚአብሔር ተለይተው ከዔድን ገነት እንዲወጡ

ከመደረጉ በፊት እግዚአብሔርን ስንት ጊዜ በደሉ? አዳምና ሔዋን አንድ ጊዜ ብቻ ኃጢአትን አድርገው የዋትን ቅጣት ተቀበሉ።

እግዚአብሔር የሚጠበቅብን ትእዛዛትን ሁሉ ሁልጊዜ እንድንጠበቅ ነው። ከትእዛዛቱ አንዱን አንድ ጊዜ ብቻ እንኳ ብንተላለፍ አይቀበለንም።

መምህር ሆይ፡- የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በሙሉ የመጠበቅ አስፈላጊነትን ለማሳየት ከመካከሉ አንድ ቀለበት በጉደለው ሰንሰለት መግለጫነት መጠቀም ይቻላል።

አንድ ሰንሰለት ከመካከሉ አንድ ቀለበት ቢወጣበት ጠንካራ መሆኑ ሊቀጥል ይችላልን? አንዱ ኃይለኛ እንስሳህን አንዱ ቀለበት በተሰበረበት ሰንሰለትህ ልታስረው ትችላለህን? የተሰበረ ቀለበት ባለው ሰንሰለት ወደታሠረ አደገኛ የዱር አውሬ መቅረብ ይቻላልን? ነገር ግን የምትፈሩት ምንድን ነው? ከሰንሰለቱ ውስጥ የተሰበረው አንድ ቀለበት ብቻ ነው፤ የቀሩት በሙሉ ጥሩ ስለሆኑ አትፍሩ ብላችሁ ወደዚህ አደገኛ አውሬ ትቀርባላችሁን? አታደርጉትም! ሰንሰለቱ ጠንካራ ነው፤ ችግር የለም ልንል የምንችለው አንድም የተሰበረ ቀለበት ከሌለበት ነው። አንድ ቀለበት እንኳ የተሰበረ ቢሆን ሰንሰለቱ የማይረባና ዋጋ የሌለው ይሆናል።

የእግዚአብሔር ሕግ ልክ እንደዚህ ነው። አንዱን ከተላለፍን ሁሉንም እንደተላለፍን ይቆጠራል። እግዚአብሔር፤ ከትእዛዛቱ አንዱን እንኳ ብንተላለፍ ኃጢአትን አድርገናልና ቅጣት እንደሚጠበቅን ተናግሯል።

እግዚአብሔር፤ ሰዎች ሁሉ እርሱን ፍጹም እስከሚያስደስቱ መልካም ሊሆኑና ከቅጣቱ ሊያመልጡ እንደማይችሉ እንዲገነዘቡ ይፈልጋል። ሁላችንም፤ ኃጢአተኞች ሆነን ከእግዚአብሔር ተለይተን ስለተወለድን የእግዚአብሔርን ሕግጋት እርሱ በሚፈልገው መንገድ በፍጹምነት ልንጠበቅ አንችልም። እግዚአብሔር፤ በእኛ ደስ እንዲለውና እንዲቀበለን በሚያስችል ሁኔታ እግዚአብሔርን ልናውቀው፤ ልንወደውና ልንታዘዘው አንችልም።

እግዚአብሔር እነዚህን ነገሮች ለእኔና ለሌሎች ወንጌላውያን አስተምሮናል። የእግዚአብሔር ሕግ እንደተላለፍንና ወደ ዘላለም ቅጣት መሄድ እንደሚገባን እግዚአብሔር አስተምሮናል። እኛም ራሳችን ኃጢአተኞች ሆነን ስለተወለድን በራሳችን መልካም ሥራዎች እግዚአብሔርን ለማስደሰት አንችልም። በምናደርጋቸው ነገሮች እግዚአብሔር ሊቀበለን ፈጽሞ አይችልም።

የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በምናነብበት ጊዜ እርሱ የሚጠላቸውን በርካታ ነገሮች እንዳደረጋችሁ፤ ትእዛዛቱን በፍጹምነት መጠበቅ እንዳልቻላችሁ ከእግዚአብሔር ለዘላለም ከመለየት ራሳችሁን ማዳን እንደማትችሉ፤ አምናችሁ እንድትቀበሉ እግዚአብሔር ይፈልጋል።

እግዚአብሔርን በምታደርጉት ነገር ልታስደስቱት አትችሉም። ከእግዚአብሔር ፊት ኃጢአተኞችሁን ልታስወግዱ አትችሉም። ኃጢአተኞችሁ በሙሉ መከፈል አለባቸው። የኃጢአት ቅጣት ደግሞ ሞት ማለትም ከእግዚአብሔር ተለይቶ ለዘላለም ለእሳት መዳረግ ነው። መምህር ሆይ፡-

ሀ. እያንዳንዱን ትእዛዝ እያነበብክ ቀለል ያለ ማብራሪያ ስጥባቸው። ይህን ትምህርት ፈጥነህ አትለፈው። አስፈላጊ ከሆነ ትምህርቱን ወደ በርካታ ክፍሎች ከፋፍለው። አስታውስ «... ኃጢአት በሕግ ይታወቃል» (ሮሜ 3:20)።

ለ. የእግዚአብሔርን ትእዛዛት መታዘዝ የሚያስፈልገው ከልብና ከአእምሮ ጭምር ነው እንጂ እንዲሁ ለአይታ ብቻ አይደለም።

ሐ. በእያንዳንዱ ትእዛዝ ውስጥ ያለው ዋና አሳብ እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ መሆኑ ነው። ለሕዝቡ ትክክለኛ ነገር ትክክል፤ የተሳሳተ ነገር ደግሞ የተሳሳተ የሚሆነው፤ እግዚአብሔር ሉዓላዊና የሁሉ የበላይና ገዥ ስለሆነና የራሱ መመዘኛ ስላስቀመጠለት ነው። የእግዚአብሔር ፈቃድ ሊጠየቅ አይቻልም ፤ ሊጠየቅም አይገባውም።

ለ. የመጀመሪያው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

ዘጸአት 20:3 አንብብ። በመጀመሪያው ትእዛዝ እግዚአብሔር፥ እርሱ ብቻ አምላክ እንደሆነ ተናገረ። ይህ ማለት ሰዎች ሁሉ ሊከተሉት የሚገባው እርሱ ብቻ ነው ማለት ነው። እርሱ ፍጹምና ብቸኛ የሆነ መሪ ነው። እግዚአብሔር የአምላክነት ስፍራውን ማንም እንዲሻማው አይፈቅድም። ሰዎች በምድራዊ ሕይወታቸውም ሆነ ከዚህ ሕይወት በኋላ ለሚያስፈልጋቸው ነገር መታመን ያለባቸው በእግዚአብሔር ብቻ ነው። ከእርሱ በስተቀር ማንንም ወይም ምንም ነገር ማምለክ የለባቸውም። በአስተሳሰባቸው ከፍተኛውን ስፍራ ሊሰጡት የሚገባው ለእግዚአብሔር ነው። ስለ ሁሉም ነገር ምስጋናና ክብር ሊሰጡት ይገባል።

በሕይወታችን የእግዚአብሔርን ስፍራ ማንም ደግሞም ምንም ሊይዘው አይገባውም። አንድ ሰው በእግዚአብሔር ቦታ ማንንም ቢያኖር ይህ ዓመፃና ኃጢአት ነው። በንግግራችን እግዚአብሔር ገዢነቱን ነው ብንልም እንኳ ሁልጊዜ በሕይወታችን የመጀመሪያውን ስፍራ የምንሰጠው ለእግዚአብሔር ካልሆነ ትእዛዛቱን ተላልፈናል ማለት ነው።

ዋና አሳብ፡ - ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

አዳም፡ እያወቀ ሆነ ብሎ በሕይወቱ ለእግዚአብሔር የመጀመሪያውን ስፍራ ከመስጠት ዘወር አለ። አዳም በእግዚአብሔር መንገድ ከመሄድ ይልቅ በራሱ መንገድ ሄደ። የአዳም ዘሮች በሙሉ በራሳቸው መንገድ ሄዱ። በሕይወቱ ክፍል በሙሉ እግዚአብሔር ገዥ እንዲሆን የፈቀደ ማንም የለም።

የእናንተና የእኔ ቀደምት አባቶች ይህንን የመጀመሪያውን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተላለፉ። በእግዚአብሔር ስፍራ መናፍስትን አኖሩ። በሕይወታቸው የእግዚአብሔርን ስፍራ ሰይጣን ወሰደ።

ይህን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ማናችንም ብንሆን አልፈጸምንም፤ ለዚህ ትእዛዝ መተላለፍ ቅጣቱ ከእግዚአብሔር መለየት ነው።

መምህር ሆይ፡- ይህንን አሳብ ለማስፋት በቂ ጊዜ ውሰድ። እግዚአብሔር በእውነት አምላክ እንደሆነ መስማማት ማለት በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ እርሱን ብቻ መስማት፤ መታዘዝ ከፍ ማድረግና ማምለክ፤ ኃይሉን ወይም ሥልጣኑን ወይም ክብሩን ለማንም ያለመስጠት ማለት ነው። ሆኖም ይህን ነገር ልናሟላው እንደምንችለው ነገር አድርገህ እንዳታስተምር ተጠንቀቅ። ይልቁኑ ይህ ማናችንም ልናደርገው የማንችለውና የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ማንም ሊፈጽመው እንደማይችል አሳያቸው።

ሐ. ሁለተኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 20:4-6 አንብብ። እግዚአብሔር ይህን ሁለተኛ ትእዛዝ ለእስራኤላውያን የሰጠው እርሱ መጀመሪያ የሌለው ታላቅ፤ ዘላለማዊ መንፈስ እንደሆነና እንደ ሰውና እንደሌሎችም እንደተፈጠሩ ማናቸውም ነገሮች ሁሉ አካል የሌለው መሆኑን ለማሳየት ነው።

እግዚአብሔር ሰው አይደለም፤ ወይም አዕዋፍ፤ እንስሳና ዓሣም አይደለም። ማንም ሰው እግዚአብሔር የፈጠረውን ነገር በፈጣሪው በእግዚአብሔር ስፍራ ማስቀመጥ የለበትም።

እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል የሚያውቅ ማንም የለም። ስለዚህ እግዚአብሔር ለእርሱ አንዳችም ምስል እንዳይደረግ ተናገረ። እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል የምናውቅበት ብቸኛው መንገድ በዚህ መጽሐፍ፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ከሚለው ነገር የተለየ ሁሉ የሰይጣን ውሸት ነው።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሰይጣን በዓለም ዙሪያ ያሉ ሰዎችን ሁሉ ከእውነተኛው የእግዚአብሔር እውቀት አርቋቸዋል። እውነተኛውንና ሕያውን አምላክ አያውቁም። ሰይጣን በእግዚአብሔር ቦታ ሌሎች ነገሮችን

እንድናመልክ ይገፋፋናል። ሰዎች እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል የራሳቸውን አሳብና የሌሎች ሰዎችን አሳብ ይከተላሉ። ይህን ያደረጉ ሁሉ ሁለተኛውን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ስለተላለፉ የተኩነት ናቸው።

መምህር ሆይ፡- ሮሜ 1:18-23 ተመልከት። የምታስተምራቸው ሰዎች ጣዖታትን የሚያመልኩና ወይም ለእግዚአብሔር የተቀረጸ ምስል የሚያደርጉ ከሆነ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንደተላለፉና የተኩነት እንደሆኑ አመልክታቸው።

መ. ሦስተኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 20:7 አንብብ። በሦስተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር እርሱን ማክበር እንዳለባቸውና እርሱ ፈጣሪያቸውና እውነተኛው ገዢያቸው እንደሆነ በመገንዘብ ስሙን በከንቱ ወይም ተገቢ ባልሆነ መንገድ እንዳይጠሩ ነገራቸው።

እግዚአብሔር የሁሉ ሰውና የሁሉ ነገር ሉዓላዊ ፈጣሪና ገዢ ነው። እያንዳንዱ ሰው እግዚአብሔርን ሊፈራና እርሱ ሕይወታችንን ሊወስድና ሁላችንንም ለዘላለማዊ ቅጣት ሊያጠፋን ኃይል እንዳለው ሊገነዘብ ይገባዋል።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ስለ ሰዎች ክፉ ነገሮችን መናገርና የሚገባቸውን ክብር ያለመስጠት ክፉ ነገር ነው። አንድ ልጅ ለቤተሰቡ አክብሮትን ሊያሳይ ይገባል። ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው ሊከባበሩ ይገባል። ወጣቶች ታላላቆቻቸውን ሊያከብሩ ይገባል። ለሰው የሚገባውን ክብር ያለመስጠት መጥፎ ነገር ነው። ነገር ግን እውነተኛና ሕያው የሆነውን አምላክ ያለማክበር ወይም በእግዚአብሔር ስም በማይገባ ሁኔታ መጠቀም እንዴት ክፉ ነገር ነው። ለእግዚአብሔር የሚገባውን ክብር ያልሰጡ ሁሉ የተኩነት ናቸው።

ሠ. አራተኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 20:8-11 አንብብ። በአራተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር፥ ሁሉን ነገር በስድስት ቀናት ውስጥ የፈጠረውን ጌታን በማክበር ለማሳየት ሰባተኛውን ቀን ልዩ የዕረፍት ቀን አድርገው እንዲጠብቁት አዘዛቸው።

እግዚአብሔር፥ ዓለምን ከፈጠረና ከጨረሰ በኋላ በሰባተኛው ቀን ምን እንዳደረገ ታስታውሳላችሁን? አዎን እግዚአብሔር ከሠራው ሥራ ዐረፈ። እግዚአብሔር ለምን ዐረፈ? አዎን እግዚአብሔር ያረፈው ሊሠራ ያቀደውን ሥራ ስላጠናቀቀ ነበር።

ስለዚህ እግዚአብሔር፥ ለእስራኤላውያን ምድርና በውስጧ ያሉትን ነገሮች ሁሉ የፈጠረ እርሱ ብቻ እንደሆነ እንዲያስቡ በየሰባተኛው ቀን ማረፍ እንዳለባቸው ነገራቸው። የዚህ ዓለም መብት ያለው ባለቤት እግዚአብሔር ብቻ ነው። ሰይጣንና ክፉ መላእክቱ ይህንን ዓለም ለራሳቸው ቢያደርጉትም ነገር ግን በትክክል የራሳቸው አይደለም።

ለነገሮች ሁሉ ሕይወትን የሚሰጥ እግዚአብሔር ነው። አዝርዕት በተገቢው ሁኔታ እንዲያድጉ ዝናብንና ፀሐይን ይሰጣል። እርሱ ብቻ የነገሮች ሁሉ ፈጣሪ፥ ባለቤትና ሕይወት ሰጭ ነው። ሰይጣን በዚህ ዓለም የሚኖሩ ሕዝቦችን ይቆጣጠራል፥ ነገር ግን ዓለም የእግዚአብሔር ንብረት ናት።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ከእግዚአብሔር ሌላ እንደፈጣሪና ሕይወት ሰጪ አድርገው በሌላ በማንም የሚታመኑ ወይም ሌላውን ተስፋ የሚያደርጉ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ተላልፈዋል። በእውነተኛው ፈጣሪ ላይ ይህንን አስከፊ ኃጢአት የሠሩ ሁሉ በእግዚአብሔር ይቀጣሉ።

መምህር ሆይ፡- የምታገለግለው የሰባተኛ ቀን አከባሪ የሆኑት የአድቬንቲስት አማኞች የሚገኙበት አካባቢ ከሆነ ለአድማጮችህ፥እግዚአብሔር የበግ ወይም የሌሎች እንስሳት መስዋዕት እንዲያቀርቡለት እንዳላዘዘ ሁሉ፥ በሰባተኛው ቀን እንዲያርፉ እንዳላዘዘባቸው መግለጽ ያስፈልገህ ይሆናል። ሆኖም ግን እግዚአብሔር የሁሉ ነገር ፈጣሪ እርሱ ብቻ እንደሆነና ሌላ አምላክ እንደሌለ እንዲያውቁ ይፈልጋል። ነገር

ካን የሰንበት ጥያቄ የመከራከሪያ አሳብ ወይም ዋና ርእሰ እንዳይሆን ጥንቃቄ አድርግ። ቆይተህ ክርስቲያኖች በሚሆኑበት ጊዜ በዚህ በሰንበት ጉዳይ ተጨማሪ ትምህርት መስጠት ያስፈልግሃል። በሰንበት ጉዳይ ከፍተኛ ትኩረት በመስጠት የመነጋገሪያ ርእሰ ለሚያደርጉት ሰንበትን ቢጠብቁና ሌሎችን ዘጠኝ ትእዛዛት በፍጹምነት ለመጠበቅ ባይችሉ ሰንበትን መጠበቃቸው ከንቱ መሆኑን ግለጽላቸው። (ያዕቆብ 2:9-11)።

ረ. አምስተኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 20:12። በአምስተኛው ትእዛዝ፤ እግዚአብሔር፤ ልጆች ወላጆቻቸውን መታዘዝ እንዳለባቸው ተናገረ። ይህን ካላደረጉ በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን ያደርጋሉ፤ እግዚአብሔር ልጆች እንዲኖራቸው ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው። የእግዚአብሔር ዕቅድ ወላጆች ለልጆቻቸው እንክብካቤ እንዲያደርጉ፤ ልጆች ደግሞ ወላጆቻቸውን እንዲወዱ፤ እንዲያከብሩና እንዲታዘዙ ነው።

እግዚአብሔር ይህን ትእዛዝ ሰጣቸው። ይህንን ትእዛዝ በፍጹምነት የማይታዘዝ ማንኛውም ሰው የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ይተላለፋል።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ማናችንም ብንሆን እግዚአብሔር የሚጠብቅብንን ያህል ወላጆቻችንን አልታዘዝንም። ሁላችንም ይህንንና ሌሎች ትእዛዛትን ተላልፈናል። አስታውሱ! ከትእዛዛቱ ዘጠኙን ብንታዘዝና አንዱን ብንተላለፍ በእግዚአብሔር መኩንናችን አይቀርም። በተጨማሪ እግዚአብሔር እነዚህን ትእዛዛት እንድናከብር የሚጠብቅብን ከተወለድንበት ጊዜ ጀምሮ እስከምንሞትበት ቀን ድረስ ነው። አንዱን ያለመታዘዝ እንኳ ከእግዚአብሔር ለዘላለም የመለየትን ቅጣት ያስከትላል።

ሰ. ሰድስተኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸ. 20:13:- በስድስተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር ሰው መግደል በእርሱ ላይ ኃጢአት መሥራት እንደሆነ ተናገረ። እግዚአብሔር የሰው ሁሉ ፈጣሪ ነው። እግዚአብሔር ለሰው ሁሉ ሕይወትን ሰጥቷል። እግዚአብሔር በቃሉ ከተናገረው በስተቀር ማንም ሰው የሌላውን ሕይወት የማጥፋት መብት የለውም።

መምህር ሆይ:- እግዚአብሔር መንግሥታትን ሰው የገደለውን ጥፋተኛ ሰው እንዲገድሉ አዟቸዋል፤ (ዘፍጥረት 9:6፤ ሮሜ 13:1-4)።

ዋና አሳብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር በተጨማሪ በቃሉ ውስጥ ሰውን መጥላት በልብ ውስጥ የመግደል ያህል እንደሆነ ግልጽ አድርጎታል። እግዚአብሔር፣ አንድ ሰው ሌላውን የመግደል ፍላጎት ቢያድርበት፣ እንደገደለ ተቆጥሮ እንደሚከራከር ተናግሯል። አንድን ሰው ብንረግም እንኳ እንደ ነፍሰ ገዳይ እንቆጠራለን። እግዚአብሔር የሚፈርድብን ባደረግነው ነገር ብቻ ሳይሆን ልናደርግ በምንፈልገው ነገር ጭምር ነው።

መምህር ሆይ:- ማቴዎስ 5:21-28 ተመልከት።

ሸ. ሰባተኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸ. 20:14 አንብብ። እግዚአብሔር፣ በሰባተኛው ትእዛዝ የተናገረው ከትዳር ጓደኛ ውጭ የሚደረግ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ኃጢአት መሆኑን ነው። ለፍትወተ ሥጋ ኃጢአት ሁሉ ቅጣቱ ከእግዚአብሔር ለዘላለም መለየት ነው።

እግዚአብሔር አዳምን በፈጠረ ጊዜ ሔዋንን ሚስት ትሆነው ዘንድ ሰጠው። እግዚአብሔር በጋብቻ ስለተጣመራችሁ ከእንግዲህ በፊት ሁለት ሰዎች አይደላችሁም አለ። ልክ እንደ አንድ ሰው ነበሩ። ባልና ሚስት አንዱ የሌላው ንብረት ስለሆነ አንዱ ከሌላው ጋር ብቻ እንዲኖሩ ያስፈልጋል። ዝሙት ወይም ሌሎች የፍትወተ ሥጋ ኃጢአቶችም በአሳብ ደረጃ ብቻ እንኳ ሊፈጸሙ የሚችሉ መሆናቸውን ማጤን ይገባል።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር ሰው ከትዳር ጓደኛው ሌላ ሰው ቢመለከትና ማንኛውም ዓይነት የፍትወተ ሥጋ ግንኙነት ለመፈጸም ቢመኝ፥ ይህን ትእዛዝ ተላልፏል ማለት ነው። ይህን ሲያደርግ በእግዚአብሔር ፊት ኃጢአት አድርጓል ማለት ነው። እርሱ ሁሉን ያውቃል። ከአስተሳሰባችን አንዱን እንኳ አይዘነጋም።

ቀ. ስምንተኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸ. 20: 15 አንብብ። በስምንተኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር፥ የሌላውን ሰው ንብረት በፍጹም መውሰድ እንደሌለባቸው ተናገረ።

ለእያንዳንዱ ሰው የራሱ የሆነ ንብረት ሰጥቶ እንዲጠብቅ ያደረገው እግዚአብሔር ነው። አንድ ሰው የሌላውን ሰው ንብረት ቢወስድ በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን አድርጓል።

አንድ ሌባ የሰረቀውን ነገር ለባለቤቱ መመለስ ወይም ካሣ መክፈል አለበት፤ ሆኖም ግን ይህ በእግዚአብሔር ዘንድ ለስርቆት ኃጢአት በቂ ማካካሻ ሆኖ እግዚአብሔርን አያረካውም። የስርቆት ኃጢአት ቅጣት ከእግዚአብሔር ለዘላለም መለየት ነው። እግዚአብሔር ከሞት በስተቀር ሌላ ክፍያ አይቀበልም። ሙሉው የሞት ቅጣት ለኃጢአት ካልተከፈለ በስተቀር እግዚአብሔር ኃጢአትን ይቅር አይልም።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

አንድ ሰው ለመስረቅ ቢፈልግ ወይም ቢያቅድና ነገር ግን እያዘ ይሆናል ብሎ በመፍራት ቢተወው፥ በእግዚአብሔር ፊት በመስረቅ ኃጢአት ተጠያቂ ከመሆን አይድንም።

የሚከተለውን ዓይነት ድርጊት በእናንተ አካባቢ ተፈጽሞ እንደሆነ አላውቅም። ቀጥሎ የተመለከተው ታሪክ ግን አንድ ሰው የእርሱ ያልሆነ ምንም ነገር ባይወስድም እንኳ እንዴት በሌብነት እንደሚመደብ የሚገልጽ ነው።

አንድ ሰው በጣም ጥሩ አውራ ዶሮ በሌላ ሰው ቤት አየ። ሆኖም የአውራ ዶሮው ባለቤት ሊሸጥለት እንደማይፈልግ ቢሸጠውም እንኳ ለመግዛት በቂ ገንዘብ እንደሌለው ተመለከተ። ስለዚህ ሊሰርቀው ወሰነ። ከዚያም ባለቤቱ አውራ ዶሮውን በምሽት የት እንደሚያስቀምጠው ተመለከተና ባለቤቱ ከባድ እንቅልፍ ላይ እንዳለ ለመመለስ ዐቀደ። ያቀደበት ሰዓት በደረሰ ጊዜ ከቤቱ ተነሥቶ በቀጥታ አውራ ዶሮው ወዳለበት ቤት መጓዝ ጀመረ። አውራ ዶሮው የሚያድረው ከቤቱ አቅራቢያ በሚገኝ የዶሮ ቤት ውስጥ እንደሆነ አውቆ ነበር። ድንገት ሰው አይቶት ማንነቱን እንዳይለይ ምንም ዓይነት መብራት አልያዘም ነበር። ወደ ቤቱ በደረሰ ጊዜ ወደ አውራ ዶሮው መስፈሪያ ለመድረስ በጨለማው ውስጥ በእጁና በእግሩ ቀስ ብሎ መሳብ ጀመረ። አውራ ዶሮው የነበረበትን ክፍል ለመክፈት እጁን ሰደድ ሲያደርግ አውራ ዶሮው ፈራና ማስካካት ጀመረ። ሰውዬው ዘሎ በመውጣት ዓቅሙ የፈቀደውን ያህል እየሮጠ ጫካውን አቋርጦ ወደ ቤቱ ደረሰ። የአውራ ዶሮው ባለቤት ይህን ተወዳጅ ንብረቱን በዚያች ምሽት ሊሰርቀው የነበረው ማን እንደሆነ አላወቀም፤ እግዚአብሔር ግን አይቶታል። ሊሰርቅ ያቀደው ሰው የእግዚአብሔርን «አትሰረቅ» የሚለውን ትእዛዝ ተላልፏል። ኃጢአትን አድርጓል፤ የኃጢአቱም ቅጣት ከእግዚአብሔር ለዘላለም መለየት ነው።

እግዚአብሔር፤ ኃጢአት በሙላት እስካልተከፈለ ድረስ ይቅር አይልም። እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን በሙሉ ለሠሩት ብቻ ሳይሆን ሊሠሩት ዐቅደው ካልተሳካላቸው ኃጢአት በሙሉ ቅጣት ይፈጽምባቸዋል።

በ. ዘጠነኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 20:16 አንብብ። በዘጠነኛው ትእዛዝ እግዚአብሔር ስለሁሉ ነገር እውነትን ብቻ መናገር እንደሚገባ ተናገረ።

ስይጣን ከሁሉ የላቀው ውሸተኛ ነው። ለአዳምና ሔዋን በዓድን ገንት ዋሻቸው። ለእኛና ለእናንተ ቀደምት አባቶች ውሸትን ተናገረ።

ሰይጣን በዓለም ሁሉ ለሚገኙ ሰዎች ውሸተን እየተናገረ ነው። ሰይጣን ያለማቋረጥ ውሸትን የሚናገሩ ሰዎች ሁሉ አባት ነው።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

አንዳንድ ሰዎች ስለ ሌሎች ሰዎች እውነት ያልሆነ ነገር ይናገራሉ። ውሸት የሚናገሩባቸውን ሰዎች ስለሚጠሏቸው ወይም ስለሚቀኑባቸው ወይም ሊጎዱአቸው ስለሚፈልጉ ባላደረጉት ነገር ወይም ባልተናገሩት ነገር ይከሷቸዋል።

አንዳንድ ጊዜ ባሎች ስለ ሚስቶቻቸው፣ ሚስቶችም ስለ ባሎቻቸው ውሸት ይናገራሉ። ይህ እንዳትዋሹ ብሎ በተናገረው በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን መሥራት ነው።

አንዳንድ ሰዎች የሐሰት ወሬ እየፈጠሩ የሚያስፈሩ ታሪኮችን ያሰራሟሉ። ሌሎች ያንን ይሰሙና በዚያ ላይ ይጨምሩበታል። እነዚህ ሁሉ ውሸት ስለሆኑ በእግዚአብሔር ላይ የተሠሩ ኃጢአቶች ናቸው።

አንዳንድ ሰዎች መናፍስትን እንዳዩ ወይም መናፍስት ሲናገሩ እንደሰሙና መልእክት እንደሰጧቸው አድርገው ውሸት ይናገራሉ። ይህን ውሸት የሚናገሩት ሌሎች ሰዎችን በማስፈራራት ከእነርሱ ክፍያን ለማግኘት ነው።

አንዳንድ ሰዎች ጥፋት ነገር ያደርጉና ያደረጉትን ለመሸፈን ይዋሻሉ። ወደ ፍርድ ፊት በሚቀርቡበት ጊዜ እንኳ ይዋሻሉ።

ብዙ ሰዎች ስለሚዋሹና መዋሸታቸውን ሌሎች ስላላወቁባቸው ከፍርድ አምልጠዋል። ከእግዚአብሔር ግን ውሸትን ልንደብቅ አንችልም። እግዚአብሔር ሁልጊዜ እውነትን ይናገራል። እርሱ ስለማንኛውም ሰው ሆነ ነገር እውነቱን ያውቃል። እግዚአብሔር ውሸትን ስለሚጠላ ውሸተኞችን ሁሉ ይቀጣል።

ተ. አሥረኛው ትእዛዝ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር የሁሉ የበላይና ሉዓላዊ ነው።

ዘጸአት 20: 17 አንብብ። የእግዚአብሔር አሥረኛ ትእዛዝ የሌሎች የሆነውን ማንኛውንም ነገር መመኘት የለባችሁም የሚል ነበር።

ይህ ኃጢአት የሰይጣን ኃጢአት ነበር። በእግዚአብሔር ዙፋን ላይ የቀናና የታበየ ነበር።

ዋና አላብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ግዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ብዙ ሰዎች በሌሎች ሰዎች ንብረት የሚቀኑ ስስታዎች ናቸው። ከእነርሱ በላይ ያላቸውን ሰዎች ይጠላሉ፤ ደግሞም የሌሎችን ንብረት ይመኛሉ። እንደዚህ ዓይነት ሰዎች ባላቸው ነገር የሚረኩ አይደሉም። በአእምሮአቸው ሌሎች ያላቸው ነገር ስለሌላቸው ይናደዳሉ።

ይህም በእግዚአብሔር ላይ የተሠራ ኃጢአት ነው። እግዚአብሔር ይህን ኃጢአት ይጠላል፤ ስለዚህ ምቀኛ የሆኑ ሰዎችን ሙሉ ይቀጣል።

ች. ማጠቃለያ።

ዋና አላብ:- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የሰጣቸው አሥር ትእዛዛት እነዚህ ናቸው። በየትኛውም ስፍራ ለሚኖሩ ሰዎች የእግዚአብሔር ትእዛዝ አንድ ዓይነት ነው። ስለዚህ እነዚህም ትእዛዛት ለእናንተም የተሰጡ ናቸው።

ለስርቆታችን፣ ለዝሙታችንና ለቁጣችን ምላሽ ብንሰጥም እንኳ የኃጢአት ዕዳችን ለእግዚአብሔር ተከፍቧል ማለት አይደለም። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነው። ማለትም ለሰይጣንና ለመናፍስቱ እግዚአብሔር በአዘጋጀው ቦታ ከእግዚአብሔር ተለይቶ ለዘላለም መኖር ነው። ኃጢአት ሁሉ በእግዚአብሔር ይቀጣል። ከእርሱ የማምለጫ ስፍራ የለም።

ጥያቄዎች

1. አንዱን ትእዛዝ እንኳ ቢተላለፉ የእግዚአብሔር ቅጣት ምንድን ነው? ከእግዚአብሔር ተለይቶ ለዘላለም ለሰይጣንና ለመናፍስቱ በተዘጋጀው የቅጣት ስፍራ መኖር ነው።

2. እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያን፥ አሥርቱን ትእዛዛት ሊጠብቁ ይችላሉ ብሎ አስቧልን? አላሰበም። እግዚአብሔር፥ ማንም ሰው ሙሉ በሙሉ ሊታዘዘው እንደማይችል ያውቅ ነበር።
3. ማንም ሰው እግዚአብሔርን በፍጹምነት ለመታዘዝ የማይችለው ለምንድን ነው? ሁላችንም ከእግዚአብሔር ተለይተን ኃጢአተኞች ሆነን ስለተወለድንና እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት ስለማንችል ነው።
4. ታዲያ እግዚአብሔር ትእዛዛትን የሰጠው ለምንድን ነው?
 - ሀ. ሰዎች ሁሉ በራሳቸው ጥረት በሚያደርጉት ነገር እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት እንደማይችሉ ለሰዎች ሁሉ ለማረጋገጥ ነበር። የእግዚአብሔር ሕግጋት ምን ያህል ኃጢአተኛ እንደሆንን ያሳዩናል።
 - ለ. እግዚአብሔር ሕጉን የሰጠው ሰዎች ከዘላለም ቅጣት ለመዳን በራሳቸው ሳይሆን በምሕረቱ እንዲታመኑ ለማድረግ ነበር።
5. እግዚአብሔር፥ ሰዎች ከእርሱ ሌላ የሚያመልኩት ወይም የሚያገለግሉት ነገር ቢኖራቸው ግድ አለውን? አዎን። ይህ በእግዚአብሔር ላይ የተሠራ ኃጢአት ነው። እግዚአብሔር አምላክነቱንና የሁሉ የበላይ ንፁህነቱን ከማንም ሆነ ከምንም ጋር አይካፈለውም።
6. የተቀረፀ ምስልን ለእግዚአብሔር ማድረግ ወይም ዛፎችን፥ ድንጋዮችን ወይም እግዚአብሔር የሠራቸውን ማናቸውንም ነገሮች ማምለክ ትክክል ነውን? አደለም! ይህም ቢሆን በቀጥታ በእግዚአብሔር ላይ የተሠራ ኃጢአት ነው። እግዚአብሔር ምን እንደሚመስል ስለማናውቅ በምንም ነገር ልንመስለው መሞከር የለብንም።
7. እግዚአብሔር ስለ እርሱ በምናስበውና በምንለው ነገር ይገደዋልን? አዎን! እግዚአብሔር በአስተሳሰብና በንግግር ሁልጊዜ የማያከብሩትን ሁሉ ይቀጣል።

8. እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያንን በሰባተኛው ቀን ዕረፉ ያላቸው ለምን ነበር?

ሀ. እግዚአብሔር ነገሮችን ሁሉ በስድስት ቀን ፈጥሮ ስለጨረሰና በሰባተኛው ቀን ስላረፈ፤

ለ. እግዚአብሔር ፈጣሪ እንደሆነና ያሉን ነገሮች ሁሉ ከእርሱ ዘንድ የተሰጡ መሆኑን ሁልጊዜ እንድናስታውስ ስለሚፈልግ ነው። በዓለም ላይ ስላሉ ነገሮች ሁሉ ምስጋናን ለሰይጣን፤ ለመናፍስቱ ወይም ለመሳሰሉት መስጠት የለብንም።

9. ልጆች ወላጆቻቸውን ያለመታዘዛቸው ወይም ያለማከበራቸው እግዚአብሔርን ግድ ይለዋልን? አዎን እግዚአብሔር፤ ወላጆቻቸውን ያልታዘዙትን ወይም ያላከበሩትን ይቀጣቸዋል።

10. እግዚአብሔር ነፍሰ ገዳዮችን በሙሉ የሚቀጣው ለምንድን ነው? ለሰዎች ሁሉ ሕይወትን የሰጠው እርሱ ስለሆነና የሰዎችን ሕይወት ለመውሰድ ሥልጣን ያለው እርሱ ብቻ ስለሆነ ነው።

11. እግዚአብሔር ሌላውን ሰው ስለሚጠላ ሰው ምን ይላል? ያ ሰው ነፍሰ ገዳይ ነው ይላል።

12. እግዚአብሔር ስለዝሙት ያለው አመለካከት ምንድን ነው? እግዚአብሔር በትዳር ንደኛዎች መካከል ከሚደረግ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ውጭ ያሉትን ግንኙነቶች ሁሉ ይቃወማል፤ ይኩንናልም።

13. እግዚአብሔር የሚሰርቁትን ሁሉ የሚቀጣው ለምንድን ነው? ምክንያቱም ለሰዎች ንብረትን የማፍራት መብት የሰጠ እርሱ ስለሆነ ነው።

14. ሰዎች ሊሰርቁ አስበው እንደሚላን ብለው ፈርተው ቢተውት በመስረቅ ወንጀል ተጠያቂ ናቸውን? አዎን! ምክንያቱም እግዚአብሔር፤ በልባቸው የነበረውን የመስረቅ ዕቅድ ተመልክቷልና።

15. እግዚአብሔር ውሸትን ስለመናገር የሰጠው ትእዛዝ ምንድን ነው? ለማንም ሰው መዋሸት በእግዚአብሔር ላይ የሚሠራ ኃጢአት ነው። ምክንያቱም እርሱ ሁልጊዜ እውነትን ስለሚናገርና ሐሰትንም ስለሚጠላ ነው።
16. በሌሎች ሰዎች ብንመቀኝና ያላቸውን ብንመኝ እግዚአብሔር ይሰማዋልን? አዎን! ይህም በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን መሥራት ነው። ያ ኃጢአት የሰይጣን ኃጢአት ነበር። በእግዚአብሔር ላይ በቅንዓት በመነሣት የእርሱን የሥልጣን ስፍራ ለመውሰድ ፈለገ።

ትምህርት 34

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 24፡12-18፤ 25፡1-11፤ 17-22፤
26፡31-33፤ 27፡1፥ 2፤ 28፡1፤ ዘሌዋውያን 1፡1-5፤
16፡2፥ 3

አጠቃላይ ርእስ፡- የማደሪያው ድንኳን።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. ሙሴ እንደገና ወደ ተራራው በእግዚአብሔር ተጠራ
(ዘጸአት 24፡12)።

. ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ለ. ኢያሱ ከሙሴ ጋር ወደ ተራራው ወጣ (ዘጸአት
24፡13-18)።

ሐ. እግዚአብሔር ሙሴን የማደሪያውን ድንኳን እንዲሠራ
አዘዘው (ዘጸአት 25፡1-8)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

. እግዚአብሔር አፍቃሪ፥ ምሕረትንና ጸጋን የተሞላ ነው።

መ. የማደሪያው ድንኳን እግዚአብሔር ሙሴን ባዘዘው መንገድ
መሠራት ነበረበት (ዘጸአት 25፡9)።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር
ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

ሠ. ቅድስተ ቅዱሳን።

ረ. ታቦቱና የምሕረት መቀመጫው (ዘጸአት 25፡10፥ 11፥
17-22)።

ሰ. መጋረጃው (ዘጸአት 26፡31-33)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ሸ. የናስ መሠዊያ (ዘጸአት 27: 1፥ 2፥ ዘሌዋውያን 1: 1-4)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ቀ. አሮንና ልጆቹ ካህናት ተደረጉ (ዘጸአት 28: 1፤ ዘሌዋውያን 16: 2፥ 3)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

የትምህርት 33 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

መምህር ሆይ፡- ለዚህ ትምህርት ቀለል ያለ የመገናኛውን ድንኳን ዓይነት ንድፍ ብትሠራ በጣም ጥሩ ነው። በተለይም ልታስተምራቸው ያሉትን የመገናኛው ድንኳን ቁሳቁሶች ሊገልጹልህ የሚችሉ ምስሎች ማዘጋጀቱ ይጠቅምሃል። እነርሱም የውጪኛው አጥር፣ የናስ መሠዊያው፣ ቅድስቱ፣ ቅድስተ ቅዱሳት፣ መጋረጃው፣ ታቦቱና የምሕረት መቀመጫው ናቸው። ቀላል አምሳያ ልትሠራ ካልቻልክ የመገናኛውን ድንኳን ገጽታ በሚያሳይ ሥዕል ወይም ፎቶ ተጠቀም። ስለ ዕቃዎቹ በምትገልጥበት ጊዜ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ የት እንደሚቀመጡ መናገሩን አትርሳ።

ሀ. ሙሴ አንድ ጊዜ እንደገና ወደ ተራራው በእግዚአብሔር ተጠራ።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር ሲና በመባል ከሚታወቀው ተራራ ላይ ለእስራኤላውያን ተናገረ። አሥርቱ ትእዛዛትንም ነገራቸው።

እግዚአብሔር፤ ለእስራኤላውያን የሰጣቸውን ትእዛዝ እንዲረሱ ስላልፈለገ አንድ ጊዜ እንደገና ሙሴን ወደ ተራራው ጠራው። ሙሴ ለእስራኤላውያን ሊያስተምራቸው ይችል ዘንድ እግዚአብሔር ትእዛዛቱን በሁለት የድንጋይ ጽላቶች ሊጽፋቸው ዐቀደ። የእግዚአብሔርን ሕግ መርሳት አልነበረባቸውም። ዘጸአት 24:12 አንብብ።

ለ. ኢያሱ ከሙሴ ጋር ወደ ተራራው ወጣ።

ሙሴ እግዚአብሔርን በመታዘዝ ወደ ተራራው ወጣ።

ዘጸአት 24:13-18 አንብብ። ኢያሱ የሚባል ወጣት ሰው ከሙሴ ጋር አብሮ ተጓዘ። ኢያሱ የሙሴ ረዳት ነበር።

ሐ. እግዚአብሔር ሙሴን የማደሪያውን ድንኳን እንዲሠራ አዘዘው።

ዋና አሳብ፡ - እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ሙሴ በተራራው ላይ በነበረ ጊዜ እግዚአብሔር ለሙሴ አሥርቱ ትእዛዛትን በሁለት የድንጋይ ጽላቶች ላይ ጽፎ ሰጠው።

በተጨማሪ እግዚአብሔር እስራኤላውያን ይተዳደሩባቸው ዘንድ የሰጠውን ሌሎች ትእዛዛትና ሥርዓቶች ለሙሴ አብራራለት። እግዚአብሔር ንጉሣቸው ነበር። ስለዚህ ሊያደርጉት የሚፈልገውን ነገር በሙሉ ነገራቸው።

እግዚአብሔር፤ ሙሴና ሕዝቡ እንዲያደርጉት የሚፈልገው አንድ ተጨማሪ ነገር ነበር። እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን ይህን እንዲያደርጉ ያዘዘበትን ምክንያት መረዳት አስፈላጊ ስለሆነ አብራራዋለሁ።

እግዚአብሔር፤ ለእስራኤላውያን አሥርቱ ትእዛዛትን ሰጥቷል። እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን ሕግጋቱን ከጠበቁ ከእነርሱ ጋር

እንደሚሆን፡ እንደሚጠበቃቸውና የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ እንደሚሰጣቸው ተስማምቷል። ሕግጋቱን ካልታዘዙ ግን ቅጣቱ ሞት ነበር። አሁን እግዚአብሔር፡ እስራኤላውያን ኃጢአተኞች እንደሆኑ ሁልጊዜ ትእዛዛቱን ሊጠበቁ እንደማይችሉ ተገነዘበ። እግዚአብሔር፡ እንደማይታዘዙትና አንድ የማምለጫ መንገድ እስከሌላቸው ድረስ ሁሉንም ሊቀጣቸው እንደሚገባ ተረዳ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር አፍቃሪ፤ ምሕረትንና ጾጋን የተሞላ ነው።

ሆኖም ግን እግዚአብሔር ስለወደዳቸው ሊያጠፋቸው አልፈለገም። ስለዚህ ከእነርሱ ጋር የሚኖርበት ልዩ ስፍራ እንዲያዘጋጁ ነገራቸው። ወደዚያ እንዲመጡና ሕግጋትን በመተላለፋቸው ከሚገባቸው ቅጣት እንዲድኑ ይፈልግ ነበር።

ስለዚህ እግዚአብሔር፡ ለሙሴ እስራኤላውያን ለዚህ ልዩ ስፍራ ማዘጋጃ መዋጮ እንዲያዋጡና እርሱ ከእነርሱ ጋር የሚኖርበት እነርሱም ለእርሱ የሚሆን መሥዋዕት የሚያቀርቡበትንና እርሱን የሚያመልኩበትን መገናኛ እንዲሠሩ እንዲነግራቸው አዘዘው፤ ዘጸአት 25: 1-8 አንብብ።

እግዚአብሔር ይህን ልዩ ስፍራ እንዲያዘጋጁ ያዘዘው ለራሱ ስለሚያስፈልገው አልነበረም። እግዚአብሔር እንደ እኛ የሆነ አካል የለውም። ዝናብ በሚዘንብበት ጊዜ አይረጥብም፤ አይደክምም፤ ስለዚህ የሚተኛበት ቤት አያስፈልገውም። እርሱ መንፈስ ነው።

በተጨማሪ ይህ ማለት እግዚአብሔር ከዚህ በኋላ በሁሉም ስፍራ አይገኝም ማለት አይደለም። ለሙሴ እንዲሠራ ባዘዘው ልዩ ቦታ ቢገኝ እንኳ በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ መገኘቱን ይቀጥላል።

መ. የማደሪያው ድንኳ እግዚአብሔር ሙሴን ባዘዘው መንገድ መሠራት ነበረበት።

ዋና አሳብ፡- ሰው ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ዕቅድና ፈቃድ ብቻ ነው።

ዘጸአት 25: 9 አንብብ። በዚያ ቦታ እያንዳንዱ ነገር እግዚአብሔር ለሙሴ በተራራው ላይ በነበረበት ጊዜ በነገረው መሠረት በትክክል መሠራት ነበረበት። ሁሉ ነገር በእግዚአብሔር መንገድ መሠራት

ነበረበት። ነገሮችን በእግዚአብሔር መንገድ ለመሥራት ፈቃደኛ ያልሆነ ሰው ስም ታስታውሳላችሁን? አዎን ቃየን! ወደ እግዚአብሔር በትክክለኛ መንገድ ማምጣት ስላልፈቀደ እግዚአብሔር አልተቀበለውም። ኖሳ የሠራው ትልቁ መርከብ እግዚአብሔር በነገረው በትክክለኛ መንገድ መሠራት እንደነበረበት ታስታውሳለህን?

ወደ እርሱ እንዴት መምጣት እንደምንችል ለእግዚአብሔር ልንነግረው አንችልም። ወደ እግዚአብሔር እርሱ ባስተማረን መንገድ መምጣት አለብን። ይህን መንገድ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያስተምረናል።

ቤተቻችሁን ለመሥራት የምትጠቀሙባቸው ቁሳቁሶች ምን ዓይነት ናቸው?

መምህር ሆይ፡- ይህ ጥያቄ የመገናኛው ድንኳን የተሠራበትን ቁሳቁስ ለመግለጽ የሕዝቡን አእምሮ ለማግኘት የሚያዘጋጅ ነው። እንደዚህ ዓይነት ጥያቄ ከጠየቅካቸው በኋላ ትምህርቱን ከመቀጠልህ በፊት መልስ ለመስጠት እንዲችሉ ጊዜ ሰጣቸው።

እስራኤላውያን ቀደምት አባቶቻቸው ወደመጡበት ምድር እየተመለሱ ስለነበር የእናንተ ቤቶች የተሠሩባቸውን ዓይነት ትላልቅ ቁሳቁስ ተጠቅመው ቢሠሩ ቤቱን ይዘውት ሊንቀሳቀሱ አይችሉም ነበር። ስለዚህ እግዚአብሔር ያዘዛቸው የመገናኛውን ድንኳን አብዛኛውን ክፍል ከእንስሳት ቆዳና ከፍየሎች ጸጉር እንዲሠሩ ነበር። በጉዞ ላይ እያሉ ይኖሩባቸው የነበሩት ድንኳኖች የተሠሩት ከዚህ ዓይነት ቁሳቁስ ነበር።

ሠ. ቅድስተ ቅዱሳን።

እግዚአብሔር፤ ለሙሴ የሚሠሩት ቤት ሁለት ክፍሎች ያሉት እንዲሆን ነገረው። ከውጭ ሲገባ የሚገኘው የመጀመሪያው ክፍል ቅድስት ወይም ልዩ ክፍል በመባል ይታወቅ ነበር። እግዚአብሔር፤ ለተለየ አገልግሎት የለየው ክፍል ነበር። በእግዚአብሔር የተመረጡ ካህናት እግዚአብሔርን በሚያገለግሉበት ጊዜ ብቻ ይጠቀሙበት ነበር። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ስለ ካህናት ትማራላችሁ።

ቀጥሎ ያለው ሁለተኛው ክፍል ከመጀመሪያው የበለጠ የላቀ አስፈላጊ ነበር። በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ ካለው አስፈላጊነት የተነሣ ቅድስተ ቅዱሳን ወይም ፈጽሞ የተለየ ክፍል በመባል ይታወቅ ነበር። ይህ ክፍል በእግዚአብሔር ብቻ የተለየ ሲሆን ጥቂት ቆይተን እንደምንመለከተው ሊቀካህት ብቻ በዓመት አንድ ጊዜ ይገባበት ነበር። የእግዚአብሔር ሕልውና የሚገለጠው በዚህ ክፍል ውስጥ ነበር። በእስራኤላውያን ሠፈር መካከል እግዚአብሔር ሊኖርበት ቃል ኪዳን የገባበት የመገናኛው ድንኳን ልዩ ክፍል ይህ ነበር።

መምህር ሆይ:- በሥዕል ወይም በአምሳያ ንድፍ በመጠቀም የቅድስቱንና የቅድስተ ቅዱሳኑን ክፍል አሳያቸው።

ረ. ታቦቱና የምሕረት መቀመጫው።

ዘጸአት 25:10-11 አንብብ። እግዚአብሔር ሕልውናው በሚገለጥበት በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ የሚቀመጥ አንድ ሣጥን እንዲሠራ ሙሴን አዘዘው። እግዚአብሔር ለሙሴ ይህ ሣጥን መሠራት ያለበት በእግዚአብሔር በተመረጠ ልዩ ዓይነት እንጨት መሆን እንዳለበት ነገረው። ሣጥኑን ከሠሩ በኋላ በወርቅ መለበጥ ነበረባቸው።

መምህር ሆይ:- አዳማጮችህ ወርቅ ምን እንደሆነ ምናልባት አያውቁም ይሆናል። ከወርቅ የተሠራ ነገር ለማሳየት የጋብቻ ቀለበትህን ተጠቀም።

ዘጸአት 25:17 አንብብ። ሙሴ የወርቅ መክደኛ እንዲሠራና በውስጠኛው ክፍል ባለው ሣጥን ላይ እንዲያደርገው ታዘዘ። በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ከሚገኙ ነገሮች ሁሉ የላቀ ስፍራ የሚሰጠው ይህ የምሕረት መቀመጫ በመባል የሚጠራው መክደኛ ነበር። ምክንያቱም እግዚአብሔር ከኃጢአተኛው የእስራኤል ሕዝብ ጋር በመኖር ምሕረቱን የሚያሳይበት ዋና ስፍራ ይህ ነበር።

በምሕረት መቀመጫው ግራና ቀኝ ሁለት ኪሩቤል በወርቅ እንዲሠራ ሙሴ በእግዚአብሔር ታዘዘ ነበር። ዘጸአት 25:18 አንብብ።

ስለ ኪሩብ (መልአክ) ለመጨረሻ ጊዜ የሰማኸው መቼ እንደነበር ታስታውሳለህ? አዎን እግዚአብሔር አዳምና ሔዋን ከዔድን ገነት ከተባረሩ በኋላ ወደ ዔድን ገነት ተመልሰው እንዳይገቡ በበሩ ላይ

ኪሩብ አቁም በነበረ ጊዜ ነው። ከዲድን ገነት ውጭ ይጠብቅ የነበረው ኪሩብ እውነተኛና ሕያው ነበር። ነገር ግን ሙሴ እንዲሠራ የታዘዘው የወርቅ ምስል ነበር።

ዘጸአት 25:19፥ 20 አንብብ። የሁለቱ ኪሩብ ምስሎች በሣጥኑ ላይ ባለው የምሕረት መቀመጫ ባለበት የሥርየት መክደኛ እርስ በርስ የሚታዩ ተደርጎ መቀመጥ ነበረባቸው። ከንፎቻቸው ወደ እያንዳንዳቸው የተዘረጉ ሆነው የምሕረት መቀመጫ የተባለውን ስፍራ ሊሸፍኑ ይገባ ነበር። ፊታቸው ወደታች ተዘቅዝቆ የሣጥኑን ክዳን የሚመለከት መምሰል ነበረበት።

ዘጸአት 25:21፥ 22 አንብብ። ይህ ሣጥን በውስጠኛው ክፍል ከመጋረጃው ቀጥሎ የሚቀመጥ ነበር። ሙሴ በሣጥኑ ውስጥ ከምሕረት መቀመጫው በታች አሥርቱ ትእዛዛት የተጻፈባቸውን ሁለቱን ጽላቶች እንዲያስቀምጥ ታዝዞ ነበር። እነዚህም እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ ሊሰጣቸው ቃል የገባው ነበር። ኋላ በሌላ ትምህርት እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ ስለ ሰጠው ስለ እነዚህ ሁለት ጽላቶች እንማራለን።

እግዚአብሔር፥ ሁሉ ነገር እርሱ ባዘዘው መሠረት በተጠናቀቀ ጊዜ ወደ ውስጠኛው ክፍል እንደሚመጣ ተናገረ። ሕልውናውም በኪሩቦች መካከል በሚያበራው ደማቅ ብርሃን ይረጋገጣል።

ሰ. መጋረጃው።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጋል። እግዚአብሔር ለሙሴ በሁለቱ ክፍሎች መካከል ይለይ ዘንድ እጅግ የሚያምር ወፍራም መጋረጃ እንዲያደርግ አዘዘው። ይህ መጋረጃ እስራኤላውያን በኃጢአታቸው ምክንያት ከእግዚአብሔር ተለይተው እንዳሉ የሚያሳስብ ነበር ዘጸአት 26:31-33 አንብብ።

ረ. የናስ መሠዊያ

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማችይል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጋል።

እግዚአብሔር፥ የጨርቅ መጋረጃዎችን በሁለቱ ክፍሎች ዙሪያ እንደ አጥር እንዲያቆም ሙሴን አዞት ነበር።

እንደዚሁም በመጋረጃው አጥር መግቢያ ላይ በእንጨት ተሠርቶ በናስ የተለበጠ የናስ መሠዊያ እንዲያኖር ታዞ ነበር፤ ዘጸአት 27: 1፥ 2 አንብብ።

አንድ ሰው የሚቃጠል መስዋዕት ለእግዚአብሔር ለማቅረብ በሚፈልግበት ጊዜ ወደ ናስ መሠዊያው ሊያመጣው ያስፈልግ ነበር። እጆቹን በእንስሳው ራስ ላይ በማድረግ እንስሳውን ማረድ ነበረበት። ይህን በማድረግ እርሱ ኃጢአተኛ እንደሆነና የእግዚአብሔር ቅጣት የሆነው ሞት እንደሚገባው አምኖ መቀበሉን እና የእንስሳውን ሞት በእርሱ ፈንታ እንዲቀበል እግዚአብሔርን መጠየቁን ያሳያል፤ ዘሌዋውያን 1: 1-5 አንብብ።

እግዚአብሔር በጐችን፥ ፍየሎችን፥ ወይፈኖችን ርግቦችን በመስዋዕትነት ሊቀበል ይፈቅድ ነበር። ነገር ግን የእንስሳት ደም የኃጢአትን ዋጋ ሊከፍል ይችላልን? አይችልም። የእንስሳት ደም ለኃጢአት መከፈል ያለበትን ቅጣት መግለጫ ብቻ ነበር። ትክክለኛው የኃጢአት ዋጋ የኃጢአተኛው ከእግዚአብሔር መለየት ነው።

ቀ. አሮንና ልጆቹ ካህናት ተደረጉ።

ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል። እግዚአብሔር፥ ለሙሴ አሮን ሊቀ ካህን ልጆቹ ደግሞ ካህናት እንዲሆኑ አዘዘው፤ ዘጸአት 28: 1 አንብብ።

እግዚአብሔር ወዳለበት እንዲገባ የሚፈቀድለት አሮንን ብቻ ነበር። ከእርሱ ሌላ ማንኛውም ሰው መጋረጃውን አልፎ ወደ ውስጠኛው ክፍል ቢገባ ይሞት ነበር።

አሮን እግዚአብሔር ወዳለበት ወደዚህ ክፍል መግባት የሚችለው በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ነበር። አሮን ወደዚህ ስፍራ ሊገባ

የሚችሉበት አንድና ብቸኛው ዓመታዊ ቀን የሰርየት ቀን በመባል ይታወቅ ነበር፤ ዘሌዋውያን 16:2፥ 3።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ይሆን ዘንድ ደንግጓል።

አሮን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ከመግባቱ በፊት እንስሳ አርዶ ደሙን በስሃን መያዝ ነበረበት። ሁለቱን ክፍሎች ከለየው ከወፍራሙ መጋረጃ ካለፈ በኋላ የሰርየት መቀመጫ በሚባለው በወርቅ መክደኛው ላይ ደሙን ይረጭ ነበር።

ዋና አሳብ፡- ወደ እግዚአብሔር ለመምጣት የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እግዚአብሔር ለሙሴ በነገረው መሠረት ሁሉ ነገር ከተከናወነ፣ እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን ያለፈ ዓመት ኃጢአት ይቅር ይል ነበር።

የእንስሳት ደም ለኃጢአት ይቅርታ ሊያስገኝ ይችላልን? አይችልም። የእንስሳት ደም የኃጢአትን ዋጋ ሊከፍል አይችልም። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ሲሆን ይህም ኃጢአተኛው ከእግዚአብሔር ተለይቶ ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደ ተዘጋጀው የዘላለም የአሳት ፍርድ መሄድን ያጠቃልላል። ኃጢአት ሙሉ በሙሉ መከፈል አለበት። ሆኖም ግን እግዚአብሔር ይህን የሚገባቸውን ፍርድ ሊያነሣና ያለፈውን ዓመት ኃጢአታቸውን ይቅር ሊል ቃል ገብቶ ነበር። ይህ የሚሆነው ግን እርሱ በተናገረው መንገድ ወደ እግዚአብሔር ከቀረቡ ነበር።

እግዚአብሔር ወደ እርሱ የሚመጡትን የሚቀበለው እርሱ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በገለጠው መንገድ ሲመጡ ብቻ ነው።

መምህር ሆይ፡- እዚህ ነጥብ ላይ አዳማጮችህ ግልጽ ወደሆነ ውዝግብ ውስጥ የመግባት ሁኔታ ያገጥማቸው ይሆናል። በአንድ በኩል እግዚአብሔር የኃጢአት ዋጋ በሙሉ እንዲከፈል ይፈልጋል ብለን፤ በሌላ በኩል ደግሞ እርሱ ባዘጋጀው መንገድ ወደ እርሱ የሚቀርቡትን የአማኝ እስራኤላውያንን ኃጢአት እግዚአብሔር ይቅር ይላል ማለታችን ተቃራኒ አሳብ ሊመስላቸው ይችላል።

እዚህ ላይ የምናስተምረው የሥርየትን መሠረታዊ የእምነት ትምህርት ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን በእግዚአብሔር መንገድ ወደ እርሱ የሚመጣ ኃጢአተኛ ሙሉ ይቅርታ አግኝቶ በኃጢአቱ ምክንያት ከነበረበት ፍርድ ነፃ ይሆናል። ነገር ግን እግዚአብሔር ይህን የሚያደርገው ያንን ኃጢአት በጽድቅና በመስቀል ላይ በሚሞተው በኢየሱስ ክርስቶስ የመሥዋዕትነት ደም ጉዳዩን ወደ ፍጻሜ ለማምጣት ስለ ዐቀደ ነው። ጌታ ኢየሱስ በሞተበት ጊዜ እግዚአብሔር የብሉይ ኪዳን አማኞችን ኃጢአት በሙሉ በእርሱ ላይ አኖረ። እነዚህ ኃጢአቶች በእግዚአብሔር ዘንድ ሳይቀጡ ወይም ዋጋቸው ሳይከፈል ቆይቶ ነበር። (ሮሜ 3:25፣ ዕብራውያን 9:15 አንብብ)።

ይህ አወዛጋቢ የሚመስል ነገር በኢየሱስ መስቀል ላይ እንዴት እንደተወገደ ለመግለጽ ተሸቀዳድመህ አትምክር። በብሉይ ኪዳን የተሠሩና ይቅር የተባሉ ኃጢአቶች እንዴት ዋጋቸው እንደተከፈለ ወደ ፊት እንደሚረዱ ብቻ አረጋግጥላቸው።

ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት የጻፈው በምን ላይ ነበር? በሁለት የድንጋይ ጽላቶች ላይ ነበር።
2. እግዚአብሔር፣ ለሙሴ ሕዝቡና እርሱ እንዲሠሩ ያዘዘው ምን ነበር? እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር የሚሆንበትን የማደሪያውን ድንኳን ነበር።
3. እግዚአብሔር የሚኖርበት ቤት ያስፈልገዋልን? እግዚአብሔር መንፈስ ነው ስለዚህ! የሚኖርበት ቤት አያስፈልገውም።
4. እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያን ይህንን ማደሪያውን እንዲሠሩ ያዘዘው ለምን ነበር? እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያን የሰጣቸውን አሥርቱን ትእዛዛትን እንደሚተላለፉ ያውቅ ነበር። የእግዚአብሔርን ይቅርታና ምሕረት የሚቀበሉበትና ወደ እርሱ የሚመጡበት አንድ ስፍራ እስከሌላቸው ድረስ ሁላቸውም በሞት ይቀጡ ነበር።

5. ሁሉን ነገር መሥራት ያለባቸው እንዴት ነበር? እግዚአብሔር ለሙሴ በተራራው ላይ ባዘዘው መሠረት ብቻ መሥራት ነበረባቸው።
6. እግዚአብሔር በዚያ እንዳለ የሚያሳየው ደማቅ ብርሃን የሚታየው በየትኛው ክፍል ነበር? በውስጠኛው ክፍል (በቅድስተ ቅዱሳን) ነበር።
7. በዓመት አንድ ጊዜ ትልቁንና ከባዱን መጋረጃ አልፎ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ሊገባ የሚችለው ማን ብቻ ነበር? ሊቀ ካህኑ ነበር።
8. ሊቀ ካህኑ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ሲገባ ከእርሱ ጋር ምን መያዝ ነበረበት? የታረደውን እንስሳ ደም መያዝ ነበረበት።
9. ሊቀ ካህኑ ደሙን ምን ያደርገው ነበር? ከኪሩቡ ሥር በሚገኘው የወርቅ መክደኛና ደማቅ ብርሃን ላይ ሊረጨው ይገባ ነበር።
10. ሊቀ ካህኑ ይህን ካደረገ እግዚአብሔር ምን እንደሚያደርግ ቃል ገብቶለት ነበር? እግዚአብሔር ፍርዱን በማንሳት ለአንድ ተጨማሪ ዓመት ይቅር ይላቸው ነበር።
11. የኃጢአት ደመወዝ በእንስሳት ደም መክፈል እግዚአብሔርን የሚያረካ ነበርን? አልነበረም። የእንስሳት ደም የኃጢአትን ዋጋ ሊከፍል አይችልም።
12. የኃጢአት ብቸኛ ዋጋ ምንድን ነው? የኃጢአተኛው ብቸኛው ዋጋ ሞት ነው። ከእግዚአብሔር ተለይቶ ለዘላለም መቀጣት ነበረበት።

ትምህርት 35

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 32፡1-20፤ 34፡1፥ 2፤ 39፡42፥
43፤ 40፡17፥ 34፥ 35

የትምህርቱ ርእስ፡- እግዚአብሔር የጥጃ ምስል በመሥራታቸው
በእስራኤላውያን ላይ ፈረደባቸው።

እግዚአብሔር ሙሴን እንዳዘዘው የመገናኛው ድንኳን ተሠራ

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አሳቦች፡-

ሀ. እስራኤላውያን ያመልኩት ዘንድ የወርቅ ጥጃ ምስል ሠሩ
(32፡1-6)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ለ. እግዚአብሔር ለሙሴ እስራኤላውያን የጥጃ ምስል ሠርተው
እንዳመለኩ ነገረው (32፡7፥ 8)።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።

ሐ. ሙሴ፥ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሙሉ እንዳያጠፋ
አጥብቆ ለመነ (32፡9-14)።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት
እንዲሆን ደንግጓል።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

መ. ሙሴ ሁለቱን የድንጋይ ጽላቶች ሰበረ (32፡15-19)።

ሠ. ሙሴ የጥጃውን ምስል ሰባብሮ አጠፋው (32፡20)።

ረ. እግዚአብሔር አሥርቱ ትእዛዛትን እንደገና ጻፈ (34፡1፥
2)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል

ሰ. የመገናኛው ድንኳን ሥራ ተጠናቀቀ፤ እግዚአብሔርም ከሕዝቡ ጋር ይገኝ ዘንድ ወደ መገናኛው ድንኳን መጣ (39:42፥ 43፤ 40:17፥ 34፥ 35)።

. ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

የትምህርት 34 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. እስራኤላውያን ያመልኩት ዘንድ የወርቅ ጥጃ ምስል ሠሩ።

ዋና አሳብ:- ሰው ኃጢአተኛ ነው። እራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሙሴ አሥርቱ ሕግጋት የተጻፈባቸውን ሁለት ጽላቶችና የመገናኛውን ድንኳን አሠራር መመሪያዎች በተራራው ላይ ሆኖ በሚቀበልበት ጊዜ እስራኤላውያን በድንኳናቸው ሆነው ሙሴ ወደ ተራራው ሥር የሚመለስበትን ጊዜ ይጠብቁ ነበር።

ዘጸአት 32:1-16 አንብብ። እስራኤላውያን፥ እግዚአብሔር የማይቻሉ የሚመስሉ አያሌ አስደናቂ ነገሮችን ሲሠራ ተመልክተዋል። በግብፃውያን ላይ እግዚአብሔር ያወረደውን በርካታ መቅሠፍቶች ተመልክተዋል። እግዚአብሔር የግብፃውያንን በኩራት በሙሉ ሲገደል፥ እነርሱ ግን በበራቸው ጉበንና መቃን ላይ ያደረጉትን ደም ተመልክቶ ልጆቻቸውን እንዳላጠፋባቸው አይተዋል። ከሚያሳድዳቸው የግብፅ ሠራዊት ነፃ ይወጡና ያመልጡ ዘንድ ባሕሩን ከፍሎ ሲያሻግራቸው ተመልክተዋል። የግብፃውያንን ሠራዊት በሙሉ በባሕሩ ሲያስጥም አይተዋል። ምግብ ከሰማይ ውኃ ደግሞ ከዓለት አውጥቶ ሲሰጣቸው ተመልክተዋል። ከሲና ተራራ ላይ በተናገራቸው ጊዜ ሁሉን ቻይ የሆነውን ኃይሉንና ቅድስናውን ለማሳየት የተጠቀመበትን የመብረቅ ብርሃን፥ ነጉድጓድና ከባድ ደመና ተመልክተዋል። እግዚአብሔር ሲያደርግ የተመለከቷቸው እነኚህ ሁሉ ታላላቅ ነገሮች እያሉ አሁንም እንደገና ፈታቸውን እግዚአብሔርን ከማመን መለሱ። ከወርቅ የጥጃ ምስል ሠሩና ከግብፅ ያወጣን አምላክ ይህ ነው አሉ።

የእግዚአብሔርን ትእዛዙ ጣሉ። እግዚአብሔር፥ ምንም ዓይነት ምስል ለእርሱ ሠርተው እንዳያመልኩ ነግሯቸው ነበር።

ለ. እግዚአብሔር፥ ለሙሴ ሕዝቡ የጥጃ ምስል ሠርቶ እንዳመለከ ነገረው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉ ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ዘጸአት 32፡7፥ 8 አንብብ። እስራኤላውያን ምን እያደረጉ እንደነበር ሙሴ ለማየት ችሎ ነበርን? አልነበረም። እግዚአብሔርስ ሊያየው ችሎ ነበርን? ምን እያደረጉ እንደነበር እግዚአብሔር አወቀን? አዎን! እስራኤላውያን የሚያደሩግትን ሁሉ እግዚአብሔር አውቆ ነበር።

እግዚአብሔር ሁሉን ነገር ያያል ያውቃል። ከሰዎች ለመደበቅ ብንችልም እንኳ እግዚአብሔር የምናደርገውን ሁሉን ነገር ያውቃል። እግዚአብሔር አዳምና ሔዋን ትእዛዙን ጥሰው የተከለከለውን ፍሬ በበሉ ጊዜ አይቶአቸው ነበር። እግዚአብሔር ቃየን አቤልን ሲገድል ተመልክቶ ነበር። እግዚአብሔር በኖኅ ዘመን የነበሩ ሰዎች ያድርጉ የነበረውን ክፉ ነገሮች ተመለከተ። እግዚአብሔር የሰራምና ገሞራ ሰዎችን ክፉ ሥራዎች ተመልክቶ ነበር። እግዚአብሔር፥ የሴፍ ወደ ግብፅ በወረደና አባቱ ያዕቆብ እንኳ ሞቷል ብሎ ባለበ ጊዜ ከእርሱ አልተለየም ነበር። እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያን በግብፅ በነበሩበት ጊዜ እነርሱንና ባሪያ አድርጉ የገዛቸውን ክፉ ንጉሥ ተመለከተ። ከእግዚአብሔር የተሰወረ አንዳችም ነገር የለም። ስለእያንዳንዳችን ሁሉን ነገር ያውቃል።

እግዚአብሔር፥ ሙሴ ሊያያቸው ባይችልም እንኳ እስራኤላውያንን ተመለከተ። እስራኤላውያን የወርቅ ጥጃ ምስል ሠርተው እንዳመለኩ ለሙሴ የነገረው እግዚአብሔር ነበር።

ሐ. ሙሴ፥ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሙሉ እንዳያጠፋ አጥብቆ ለመነ።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

ዘጸአት 32:9-14 አንብብ። እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሙሉ ለምን አላጠፋም?

መምህር ሆይ፡- አዳማጮችህ መልስ ለመስጠት ካልቻሉ ከቁጥር 11-14 ያለውን እንደገና አንብብ። ከዚህ በኋላ ከቻሉ መልስ ለመስጠት ጊዜ ሰጣቸው። እግዚአብሔር እስራኤላውያንን በሙሉ ያልገደለው ለምን እንደሆነ አሁንም መልስ ለመስጠት ካልቻሉ ግን እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን በሙሉ ያላጠፋው ሙሴ እግዚአብሔር ይቅርታ እንዲያደርግላቸው አጥብቆ ስለለመነ መሆኑን ግለጽላቸው። ሙሴ፣ «ጌታ ሆይ፣ ሁላችንንም ካጠፋኸን ግብፃውያን ይህንን ሲሰሙ ምን ይሉናል? ሕዝብህን እስራኤልን ከግብፅ ምድር ያወጣኸውና ወደ እነዚህ ተራራማ ስፍራዎች ያመጣኸው ልታጠፋቸው እንደሆነ አያስቡምን?» በማለት ጸልዮ ነበር።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሙሴ፣ እግዚአብሔር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅና ለእስራኤል የገባቸውን የተስፋ ቃላት እንዲያስብ አሳስበው። (እስራኤል የሚለው መጠሪያ እግዚአብሔር ለያዕቆብ የሰጠው አዲስ ስም እንደነበረ ታስታውሳለህን?) ሙሴ እግዚአብሔርን የሚያሳስበው ነገር ለአብርሃም፣ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ዘራቸውን በሰማይ እንዳሉ ከዋክብት እንደሚያበዛቸው የገባውን የተስፋ ቃል ነው። ሙሴ፣ እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ፈጽሞ እንደማያፈርስ ያውቅ ነበር።

መምህር ሆይ፡- እግዚአብሔር የገባውን ቃል ኪዳን ዘንግቶ ሙሴ እያስታወሰው ነው ወይ? የሚል ጥያቄ ከተነሣ፣ ጉዳዩ እንደዚያ እንዳይደለ አረጋግጥላቸው። እግዚአብሔር ለሙሴ ይህን ዓይነት ጸሎት እንዲጸልይ አሳስበው ወይም አሳብን ሰጠው። ነገር ግን እነርሱ ካልጠየቁ በስተቀር ይህን ጥያቄ አታንሣው።

መ. ሙሴ፣ ሁለቱን የድንጋይ ጽላቶች ሰበራቸው።

ዘጸአት 32:15-19 አንብብ። ሙሴ እጅግ ተቆጣ። እስራኤላውያን፣ የጌታን ትእዛዛት በሙሉ ለመፈጸም ቃል ኪዳን የገቡ ቢሆንም በአጭር ጊዜ ውስጥ የመጀመሪያዎቹን ሁለት የእግዚአብሔር ትእዛዛት ተላለፉ፤ ዘጸአት 20:3፣ 4 አንብብ።

ሠ. ሙሴ የጥጃውን ምስል ሰባብሮ አጠፋው።

ሙሴ፥ እስራኤላውያን በወርቅ የሠሩትን የጥጃ ምስል ሰባብሮ አጠፋው፤ ዘጸአት 32:20 አንብብ።

ረ. ጌታ፥ አሥርቱን ትእዛዛት እንደገና ጻፋቸው።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እግዚአብሔር፥ ሙሴ የሰባበራቸውን አሥርቱ ትእዛዛት የተጻፉባቸውን ሁለት ጽላቶች ለመተካት አዲስ ጽላት እንዲያዘጋጅ ሙሴን አዘዘው። ዘጸአት 34:1-2 አንብብ።

እግዚአብሔር አሥርቱን ትእዛዛት በአዲሶቹ ጽላቶች ላይ እንደገና ጻፋቸው።

ሰ. የመገናኛው ድንኳን ተሠርቶ አለቀና እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ይኖር ዘንድ ወደዚያ መጣ።

ዋና አሳብ፡- ሰው ወደ እግዚአብሔር ሊመጣ የሚችለው በእግዚአብሔር ፈቃድና ዕቅድ ብቻ ነው።

እግዚአብሔር፥ ለሙሴ ከእነርሱ ጋር ይኖር ዘንድ ማደሪያ ስፍራ እንዲሠሩለት እንደነገረው ታስታውሳላችሁን? እስራኤላውያን፥ እግዚአብሔር ሙሴን ባዘዘው መሠረት ማደሪያ ድንኳኑን ሠሩ። ዘጸአት 39:42፥ 43፤ 40:17 አንብብ።

እግዚአብሔር ባዘዛቸው መንገድ ባይሠሩት ኖሮ እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ለመኖር ባልመጣ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ሙሴን ባዘዘው መሠረት ሕዝቡና እርሱ ስለሠሩ እግዚአብሔር በእስራኤላውያን ሰፈር መካከል ላይ በነበረው የመገናኛው ድንኳን ለእርሱ ብቻ በተዘጋጀው ልዩ ክፍል ወረደ፤ ዘጸ. 40:34፥ 35 አንብብ።

እስራኤላውያን እግዚአብሔር ባስተማራቸው መንገድ ወደ እርሱ መምጣት ይችሉ ነበር። በየዓመቱ፥ ሊቀ ካህኑ አሮን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን በመግባት በኪሩብ ሥር ባለው የምሕረት መቀመጫ በተባለው ስፍራ ደሙን ይረጭ ነበር።

ወደ እግዚአብሔር እንዴት እንደምንመጣ ለመወሰን አንችልም። እርሱ ፍጹም ስለሆነ የሚቀበለን እርሱ በቃሉ በተናገረው መንገድ ወደ እርሱ በምንመጣበት ጊዜ ብቻ ነው። የእግዚአብሔርን መልእክት በጥንቃቄ አዳምጡ። እንደ እናንተና እንደ እኛ ያለ ኃጢአተኛ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት የሚያገኝበትን ብቸኛ መንገድ ያስተምራችኋል።

ጥያቄዎች

1. ሙሴ፣ በተራራው ላይ በነበረ ጊዜ እስራኤላውያን ምን ያደርጉ ነበር? የጥጃ ምስል በወርቅ ሠርተው ከግብፅ ያወጣን አምላክ ይህ ነው በማለት ያመልኩ ነበር።
2. ሙሴ፣ እስራኤላውያን ያደረጉትን ነገር ያወቀው እንዴት ነበር? እግዚአብሔር ስለነገረው ነው።
3. እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ያላጠፋው ለምን ነበር?
 - ሀ. ሙሴ ወደ እግዚአብሔር ስለ ጸለየ ነበር።
 - ለ. ለአብርሃም፣ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ለገባቸው ቃል ኪዳናቸው ታማኝ ስለሆነ ነበር።
4. እግዚአብሔር አሥርቱ ትእዛዛትን የጻፈበትን ሁለት ጽላት ሙሴ በሰበረ ጊዜ እግዚአብሔር ምን እንዲያደርግ አዘዘው? እግዚአብሔር ለሙሴ ሁለት ሌሎች ጽላቶችን እንዲያዘጋጅና ወደ ተራራው እንዲያመጣ አዘዘው። ይህን ያደረገው እንደገና ሊጽፍበት ነበር።
5. እስራኤላውያን እግዚአብሔር ባዘዛቸው መንገድ የማደራያውን ድንኳን ባይሠሩት ኖሮ እግዚአብሔር ይኖርበት ዘንድ ወደዚያ ይመጣ ነበርን? አይመጣም ነበር።
6. ኃጢአተኞች ወደ እግዚአብሔር መምጣት የሚችሉት ባጃቸው መንገድ ነውን? አይደለም። ወደ እግዚአብሔር ዘንድ እርሱ በተናገረው መንገድ ካልመጣን ተቀባይነት አናገኝም።
7. ወደ እግዚአብሔር የሚወስደንን መንገድ እንዴት ለማወቅ እንችላለን? የእግዚአብሔር ቃል በሆነው በመጽሐፍ ቅዱስ ለማወቅ እንችላለን።

ትምህርት 36

የትምህርት ክፍል፡- ዘጸአት 40፡36-38፤ ዘኁልቁ 13፡1-3፥
17-21፥ 25-33፤ 14፡1-10፥ 26-32

አጠቃላይ ርእስ፡- እስራኤላውያን ባለማመናቸው ምክንያት
እግዚአብሔር ወደ ከነዓን እንዳይገቡ አደረገ።

የትምህርቱ አስተዋጽኦና የመሠረታዊ እምነት ትምህርት ዋና አላቦች፡-

ሀ. ሙሴ የእግዚአብሔር ነቢይ ነበር።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

ለ. እግዚአብሔር፥ እስራኤላውያንን በደመና ዐምድ መራቸው
(ዘጸአት 40፡36-38)።

. እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

ሐ. የተስፋዪቱን ምድር መሰለል (ዘኁልቁ 13፡1-3፥ 17-21፥
25)።

. እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

መ. ከሰላዮቹ አሥሩ እግዚአብሔርን አላመኑም (ዘኁልቁ
13፡26-29)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

ሠ. ካሌብና ኢያሱ በእግዚአብሔር አመኑ (ዘኁ. 13፡30)።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት
ያስፈልገዋል።

ረ. እስራኤላውያን በእግዚአብሔር አላመኑም ነበር (ዘኁ.
14፡1-10)።

. ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል
እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

. እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን
አዋቂ ነው።

ሰ. እግዚአብሔር ሕዝቡ ሁሉ በምድረ በዳ እንደሚያልቅ ተናገረ (ዘጸአት 14: 26-32)።

. እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የጋጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

. ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

የትምህርት 35 ጥያቄዎችን ከልሰ።

የትምህርቱን አስተዋጽኦ ደረጃ በደረጃ ማቅረብ

ሀ. ሙሴ የእግዚአብሔር ነቢይ ነበር።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል

ሙሴ እስራኤላውያንን በሚመራበት ጊዜ የእግዚአብሔር መልእክተኛ ነበር። በእግዚአብሔር ስለ ተመራ፣ እግዚአብሔር እንዲናገር የሚፈልገውን ነገር በትክክል ተናገረ። ሙሴ እግዚአብሔር እንዲጽፍ የሚፈልገውን ነገር ደግሞ ለመጻፍ በእግዚአብሔር ተመራ። እያስተማርናችሁ ያለውን እነዚህን አምስት መጻሕፍት የጻፈው እርሱ ነው።

መምህር ሆይ:- መጽሐፍ ቅዱስህን በመክፈት ሙሴ የጻፋቸውን አምስት መጻሕፍት አሳያቸው።

ለ. እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን በደመና ዐምድ መራቸው።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር ታማኝና የማይለወጥ ነው።

እስራኤላውያን፣ እግዚአብሔር ለአባታቸው ለአብርሃም ቃል ኪዳን ወደ ገባው ምድር ከግብፅ ተነሥተው እየተጓዙ ነበር።

በዚህ መንገድ ከዚህ ቀደም ተጉዝው አያውቁም። የመሄጃውን መንገድ አያውቁትም ነበር። የሚከተሉአቸው መንገዶችም አልነበሩም። ታዲያ ትክክለኛውን መንገድ የሚያውቁት እንዴት ነበር?

ዘጸአት 40:36-38 አንብብ። እግዚአብሔር፣ እስራኤላውያንን ቀን በደመና ግታ ደግሞ በእሳት ዐምድ ይመራቸው ነበር።

እግዚአብሔር፣ እንዲቆሙና እንዲያርፉ በሚፈልግበት ጊዜ ደመናው ይቆም ነበር። እንደገና ጉዞ እንዲጀምሩ ሲፈልግ ከፊት ለፊታቸው ይጓዝ ነበር።

እስራኤላውያን ብዙ ጊዜ ባያምኑትና ባይታዘዙትም እንኳ እግዚአብሔር አልተዋቸውም ነበር።

ሐ. የተስፋዬቱን ምድር መሰለል።

እግዚአብሔር፣ ለእስራኤላውያን አሥርቱን ትእዛዛትና የመገናኛውን ድንኳን መሥሪያ ትእዛዝ ከሰጠበት ከሲና ተራራ ደመናውን አነሣ። ደመናው በሚንቀሳቀስበት ጊዜ እስራኤላውያን እየተከተሉት እግዚአብሔር ሊሰጣቸው ቃል ወደገባላቸው ምድር ድንበር ድረስ መራቸው።

በከነዓን ይኖሩ የነበሩት ሰዎች በጣም መጥፎና ጣዖት አምላኪዎች ስለነበሩ እግዚአብሔር ሊደመስላቸውና ምድራቸውን ለእስራኤላውያን ሊሰጥ ዐቅዶ ነበር።

መምህር ሆይ፡- እስራኤላውያን በዚህ ጊዜ የት እንደነበሩ ለማመልከት ካርታህን ተጠቀም።

ዋና አሳብ፡- እግዚአብሔር ከሰው ጋር ግንኙነት ያደርጋል።

እስራኤላውያን እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለዘርቹ ሊሰጥ ቃል ወደገባው ምድር ወሰን በደረሱ ጊዜ ከእያንዳንዱ ነገድ አንዳንድ ሰው በአጠቃላይ አሥራ ሁለት ሰዎች እንዲመርጥ እግዚአብሔር ሙሴን አዘዘው። እነዚህ አሥራ ሁለት ሰዎች እስራኤላውያን ወደ ምድሪቱ ከመግባታቸው በፊት ቀድመው ሄደው ምድሪቱን የሚሰልሉ ነበሩ፤ ዘጥልቁ 13: 1፥ 2 አንብብ።

ሙሴ፣ እግዚአብሔርን ታዝዞ ምድሪቱንና በውስጧ የሚኖሩ ሰዎችን እንዲመለከቱ አሥራ ሁለት ሰላዮችን ላከ፤ ዘጥልቁ 13: 3፥ 17-21፥ 25 አንብብ።

መ. ከሰላዮቹ አሥራ እግዚአብሔርን አላመኑም ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እነዚህ አሥራ ሁለት ሰዎች ሲመለሱ ወደ ሙሴ መጡ። ለእስራኤላውያንም የሚከተለውን ዘገባ አቀረቡ። ዘጉልቁ 13:26-33 አንብብ።

እነዚህ ሰዎች የሚናገሩት እውነት ነበር። እርግጥ ምድሪቱ በጠንካራ ሰዎች ተይዛ ነበር። አንዳንዶቹም እጅግ ግዙፍ ነበሩ። ሆኖም ግን ከአሥራ ሁለቱ ሰዎች አሥሩ እግዚአብሔር ለእነርሱ ያደረገውን ታላላቅና ኃይለኛ ነገር ረስተውት ነበር። ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር እንደሌለ ዘንጉ። በግብፅ ያደረገውን ተአምራትና ከባርነት እንዴት ነፃ እንዳወጣቸው ዘንጉ። እግዚአብሔር የከነዓንን ሕዝብ አሸንፎ ምድሪቱን ሊሰጣቸው እንደሚችል አላመኑም ነበር።

ሠ. ካሌብና ኢያሱ በእግዚአብሔር አምነው ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

ሁለቱ ሰዎች ግን እግዚአብሔር ምድሪቱን ሊሰጣቸው እንደሚችል አምነው ነበር። እነዚህ ሁለት ሰዎች ካሌብና ኢያሱ ነበሩ።

ካሌብና ኢያሱ የከነዓንን ከተሞች የከበቡትን ትላልቅና ጠንካራ የቅጥር ግንቦች ተመልክተው ነበር። ግዙፍ የሆኑትንም ሰዎች ተመልክተው ነበር። ነገር ግን አምላካቸው ሁሉን ቻይና የሚፈልገውን ሁሉ ማድረግ የሚችል እንደሆነ አልዘነጉም ነበር። እግዚአብሔር ከዚህ ቀደም ያደረጋቸውን ታላላቅና ኃያል ነገሮች አስታወሱ። በገባው ቃል መሠረት የከነዓንን ሕዝብ ከዚያች ምድር እንደሚያስወጣና ምድሪቱን ለእስራኤላውያን አሳልፎ እንደሚሰጥ አመኑ። ዘጉልቁ 13:30 አንብብ።

ረ. እስራኤላውያን እግዚአብሔርን አላመኑም ነበር።

ዋና አሳብ፡- ሰው ኃጢአተኛ ነው። ራሱን ለማዳን ስለማይችል እግዚአብሔር ያስፈልገዋል።

እስራኤላውያን ይከተሉት የነበረው ማንን ይመስላችኋል? እግዚአብሔርን ያላመኑትን አሥሩን ሰላዮች ተከተሉ? ወይስ እግዚአብሔር ምድሪቱን እንደሚሰጣቸው ያመኑትን ካሌብንና ኢያሱን ተከተሉ?

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ የሚገኝና ሁሉን አዋቂ ነው።

ዘጉልቁ 14:1-10 አንብብ። እግዚአብሔር፤ እስራኤላውያን ያደረጉትን ነገር በሙሉ ተመለከተ። እንዳላመኑትም ያውቅ ነበር። ሁኔታቸው እግዚአብሔር ውሸታም እንደሆነ የሚቆጥሩ የሚያስመስል ነበር። እግዚአብሔር ምድሪቱን እንደሚሰጣቸው ቃል ገብተዋቸው ነበር። ነገር ግን አላመኑትም ነበር።

አንድ ሰው አንድ ነገር ቢነግራችሁና ባታምኑት ሰውዬውን ውሸታም አድርጋችሁ መቁጠራችሁ አይደለምን? አዎን እንደዚያ ነው። የእግዚአብሔርን ቃል ብንሰማና ሳናምነው ብንቀር እግዚአብሔር ውሸታም እንደሆነ አድርገን መቁጠራችን ነው።

ሰ. እግዚአብሔር፤ ሕዝቡ ሁሉ በምድረ በዳ እንደሚያልቅ ተናገረ።

ዋና አሳብ:- እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት እንዲሆን ደንግጓል።

እግዚአብሔር በእስራኤላውያን ላይ እጅግ ተቆጣ።

ዘጉልቁ 14:26-32 አንብብ። እስራኤላውያን፤ እግዚአብሔርን ስላላመኑ፤ እግዚአብሔርን ካመኑት ከኢያሱና ከካሌብ በስተቀር ሕዝቡ ሁሉ በምድረ በዳ እንደሚያልቅ እግዚአብሔር ተናገረ። ይህ ትውልድ በሙሉ ካለቀ በኋላ፤ ማለትም ከ40 ዓመታት በኋላ ለልጆቻቸውና እንደዚሁም ለኢያሱና ለካሌብ ምድሪቱን ያወርሳቸው ዘንድ ተናገረ።

ዋና አሳብ:- ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘትና ለመዳን እምነት ያስፈልገዋል።

እግዚአብሔርን ያለማመን እጅግ አስከፊ ነገር ነው። ሰይጣን፤ ለሐዋን የነገራት መልካሙንና ክፉውን ከሚያሳውቀው ዛፍ ብትበላ እንደማትሞት ነበር። ሰይጣን፤ እግዚአብሔር ውሸታም ነው አለ!

ሔዋንም አመነችው። ቃየንም እግዚአብሔርን ስላላመነ በራሱ መንገድ ወደ እግዚአብሔር መጣ። እግዚአብሔርም እርሱንና መሥዋዕቱን ሳይቀበል ቀረ። ኖኅ፥ እግዚአብሔር ታላቅ የጥፋት ውኃን ሊልክ እንደሆነ ለሕዝቡ በተናገረ ጊዜ ሕዝቡ ሳይምነው ቀረ። ስለዚህ ወደ ትልቁ መርከብ ሳይገቡ ስለቀሩ በሙሉ ጠፉ። ግብፃውያን የእስራኤል አምላክ እውነተኛና ሁሉን ቻይ እንደሆነ አያምኑም ነበር። ከእግዚአብሔር ቁጣ እንደሚከላከሉላቸው የሚተማመኑባቸው ጣዖታት ነበሩአቸው። ነገር ግን እግዚአብሔር ምድራቸውን አጠፋ፤ በኩራቸውን ገደለባቸው፤ ሠራዊታቸውን በባሕር አስጠመ።

እግዚአብሔር፥ እርሱን ለማመን ያልፈቀዱትን ሁሉ ይቀጣቸዋል። እርሱ ሁልጊዜ እውነትን ስለሚናገር ውሸታም አድርገው የሚያስቡትን ሁሉ ይቀጣቸዋል። የእግዚአብሔርን ቃል ለማመን የማይፈቅዱ ሁሉ እግዚአብሔር ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደ አዘጋጀው የዘላለም ቅጣት ስፍራ ይሄዳሉ።

ጥያቄዎች

1. ሙሴ የጻፋቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙ መጻሕፍት ስንት ናቸው? ሙሴ የመጀመሪያዎቹን አምስት መጻሕፍት ጽፏል።
2. ሙሴ ምን መጻፍ እንዳለበት ያውቀው እንዴት ነው? እግዚአብሔር የነገረውን ነገር በትክክል እንዲጽፍ እርሱ ራሱ በሚገባ ስለመራው ነው።
3. እስራኤላውያን ወደ የት መሄድ እንዳለባቸው የሚያውቁት እንዴት ነበር? እግዚአብሔር በደመና ይመራቸው ነበር።
4. አሥሩ ሰላዮች እስራኤላውያን ወደ ከነዓን መግባት እንደማይችሉ ያሰቡት ለምን ነበር?
- ሀ. ግዙፍ ሰዎችንና በኃይለኛ ግንብ የተቀጠሩ ከተሞችን አይተው ስለነበር ነው።
- ለ. እግዚአብሔር ምድሪቱን እንደሚሰጣቸው የገባላቸውን የተስፋ ቃል ስላላመኑ ነበር።

5. ካሌብና ኢያሱ፥ እስራኤል ወደ ከነዓን እንደሚገቡ ያመኑት ለምን ነበር? እግዚአብሔር ምድሪቱን እንደሚሰጣቸው በገባው የተስፋ ቃል አምነው ስለነበር ነው።
 6. የእግዚአብሔርን ቃል ባናምንና በእርሱ ባንደገፍ እርሱን ምን ማለታችን ነው? እግዚአብሔር ውሸተኛ ነው ማለታችን ነው።
 7. እግዚአብሔር፥ እርሱ የተናገረውን ነገር የማያምኑትን ሰዎች ይቀበላልን? አይቀበልም። በእግዚአብሔር የማያምኑ ሰዎች ወደ ዘላለም ቅጣት ይሄዳሉ።
 8. እስራኤላውያን፥ እግዚአብሔር ምድሪቱን እንደሚሰጣቸው የሰጣቸውን የተስፋ ቃል ባለማመናቸው ምክንያት የመጣባቸው ቅጣት ምን ነበር? እግዚአብሔር፥ እርሱን የማያምኑ ሁሉ በምድረ በዳ እንደሚቀሩ ተናገረ። ወደ ከነዓን ለመግባት አይችሉም ነበር።
 9. እግዚአብሔር ወደ ተስፋዬቱ ምድር ወደ ከነዓን እንደሚገቡ የተናገረው እነማንን ነው?
- ሀ. ካሌብና ኢያሱን ነው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔርን ሰላመኑ ነበር።
- ለ. የሚቀጥለውን የእስራኤላውያን ትውልድ ነው።